

- Hoc præcipue respicit eos, q. patres suos expellunt de regno aut domo, vt ipsi met regnent, aut p̄familiaris sint, qbus malè solet succedere. ¶ Spiritualiter quoq. q. antequam idonei sint, & subesse didicerint, festinant p̄gessse, & patrimonialia Ecclesiæ obtinere, atq. Ecclesiasticas acquirere dignitates, in nouissimo maledicent, nec salubriter p̄sunt. nam & Philosophus ait, Non benè decet principari eum, q. non sub principe fuerit. Seneca quoq. Nemo (inq.) regere potest, nisi qui & regi. [Nè dicas, reddà malum pro bono:] id est, me ipsum inordinate vlciscar, vel scelus scelere vindicabo, quū & Apostolus dicat: Nulli malum pro malo reddentes. Atq. Psalm. 7. Si reddidi retribuētibus mihi mala. Verū tamen iudicis est pro malo culpe infligere malum p̄eē. In lege quoq. Pœna talionis fuit p̄fixa, iuxta illud Leuit. 24. Qui irrogauerit maculā cuilibet ciuiū suorum, sicut fecit, sic fiet ei: fra & uram pro fractura, oculū pro oculo, dentem pro dente. Sed hoc secundum ordinem iuris fuit seruandū, nec zelo vindicte, sed iustitiæ, adimplendū. Laudabilē tamē fuisse censet, remittere pœnā, quādō sine derogatione boni cōmunis fieri potuit, nec alud obstitit, qm̄ Leui. 19. scri ptum est: Non queres vltionē, nec memor eris iniuriæ ciuiū tuorum. [Expecta Dñm] q. ait Deut. 32. Mihi vindicā, & ego retribuam. [& liberabit te.] Immo & pro tua te patientia corronabit, de quo ait Psalmista: Facit iudiciū iniuriā patientibus. [Abominatio est.] Apud Deum [pondus, & pondus, & statera dolosa non est bona.] Idem hoc eodē cap. iam semel dictum est, ac suprā etiā cap. 10. [A Dño dirigunt gressus] id est, actus interiores exterioresq. [viri:] qui a vigore virtutū vir nuncupat, ad supernaturalem finem, sicut iam sēpe p̄habitu m est. Vndē & Isaia fatet: Omnia opera nostra operatus es in nobis. Apostolus quoq. Philippi. 2. Deus est q. operat in vobis velle & perficere. Hinc merita nostra, sunt Dei dona. [quis autem hominū intelligere potest viam suam?] id est, nemo absq. reuelatione potest certitudinaliter scire actionem seu conuersationem suā esse meritoria, ac Deo absolute placentem, quum nesciat an sit in charitate & dignus amore, prout hoc in Ecclesiaste diffusius est tractadum. Idē lob ait: Etiā si simplex fuero, hoc ipsum ignorabit anima mea. [Ruina] id est, magnum peccatum est homini deuotare sanctos, id est, aliqd & frequenter sanctis vouere, [& post vota] rōnabiliter facta [retractare:] id est, eadem reuocare, non adimplere pro posse, quū necessitatis sit votā implere: immo maius peccatum est secundum Thomam fractio voti, quā iuramenti. [Disparat impios rex sapiens, eos debellādo aut corrigendo,] [& incurrat super eos fornicem:] id est, arcum triumphalem eis intētat, in signum victoriæ super eos. Vndē & Saul 1. Reg. 15. fornicem triumphalē sibi legi erexisse. [Lucerna Domini, spiraculum] id est, spūs seu anima [hominis] est lucerna Domini, id est, res illuminata à Deo lumine intellectuāli, continens in se lumen ingenij atq. synderesis. De quo lumine fertur in Psalm. 4. Signatum est super nos lumen vultus tui Dñe, quia hoc lumen naturale, est quoddā signaculum atq. impressio increatæ lucis in anima. Porro anima appellat spiraculum, iuxta illud Gene. 2. Inspirauit in faciem eius spiraculum vitæ. Vndē Isa. 57. Dñs ait: Flatus ego faciā. [quæ] lucerna [inuestigat omnia secreta ventris:] nam homo per rōnem & intellectum intelligit proprios actus, & ea quæ in mente ipsius sunt cogitationes & affectiones, quas vel certō vel probabiliter potest cognoscere esse ex charitate, si bonæ sint. Vndē ait Apostolus: Quis hominum scit quæ sunt hominis, nisi spiritus hominis q. in ipso est? Intellectus nāq. quum sit inorganica vis & immaterialis potentia, est reductus ad seipsum, & reflexius super proprios actus, secundum Philosophum, quod nulli materiali & organice potentiæ potest competere, prout subtilissimē in elementatiōe sua theologica probat Proclus Platonicus philosophus. ¶ Insuper potest & sic exponi: Lucerna Domini, spiraculum hominis, id est, illuminatio viuine inspirationis facta in homine, est lucerna Dei in anima, faciens eā diligēter inuestigare, ac noscere semetipsam, & mala sua quæ antea nō cognouit, qua quo homo copiosius de super illustrat, eo subtilius interiora sua scrutat. Hinc lob 32. asseritur: Vt video, spūs est in homine, & inspiratio omnipotentis dat intelligentiā. [Misericordia & veritas custodiunt regē] In grā Dei, & p̄seruat eum à diuersis periculis ac mortē æterna, faciūq. eū Deo atq. hoibus amabilē, cōplacentē, acceptum, intelligendo nomine veritatis iustitiā, qbus debet prudētia esse admixta, vt vtrāq. per discretionē contempert. Specialiter tñ misericordia ornat ac stabilis regem. Vndē subiungit: [& roborat clementia thronus eius.] Est autem clemētia, virtus qua pœna dimittit aut laxat, quod in dubijs & peccatis, quæ ex ignorātia aut infirmitate commissa sunt, magis agendum est. Hinc Tullius in laudibus Iulij ait: Nulla te virtus tam acceptabilem reddit vt tua clementia. [Exultatio iuuenum, fortitudo eorum:] id est, de sua corporali fortitudine p̄cipue solent lätari, quam & per diuersa exercitia solent mutuo experiri ac demonstrare.

¶ Spiritu-